

I januariöverenskommelsen mellan regeringen och stödpartierna ingår en grön skatteväxling på 15 miljarder. Den slår oproportionerligt hårt mot norra Sverige, där både exportnäringen och jobb i glesbygd hotas, skriver bland andra **Anders Sundström**, ordförande i gruvbolaget Kaunis Iron och tidigare näringsminister (S).

GODTYCKLIGT. Konkurrenskraften för en viktig exportnäring försämras när nedsättningen av gruvindustrins dieselskatt slopas som en del i den gröna skatteväxlingen. Därtill är miljönyttan osäker, skriver artikel författarna. På bilden: Anders Sundström. FOTO: JACK MIKRUT

Regeringen hotar gruvnäringen

Regeringens gröna skatteväxling startar med en kraftig skattechöjning riktad mot tre dagbrottsgruvor norr om polcirkeln. De är basen i den lokala ekonomin. Samtidigt är miljönyttan osäker.

I finansdepartementets förslag som presenterades i förra veckan står tydligt att högre kostnader för metallbrytning "kan medföra en viss risk för koldioxidläckage, det vill säga att gruvbrytning och därmed utsläpp av koldioxid flyttar till länder som inte är bundna av motsvarande utsläppsrestriktioner". Därtill tillstår man att "sysselsättningen i branschen kan påverkas negativt".

Effekten som man på sikt vill uppnå är en minskning med 0,05 procent av utsläppen i Sverige från en verksamhet som ger betydande exportintäkter.

Vi ser det som ett dräpshot mot ett enskilt företag, en straffskatt på en privat investering som utan offentligt stöd lyckats etablera gruvverksamhet i Pajala, omsätter 1,2 miljarder – allt på export – och därtill sysselsätter 350 personer. Ett tydligt exempel på den glesbygdsutveckling som regeringen, Centerpartiet och Liberalerna i och med Januariöverenskommelsen

säger sig stödja, men som hittills försvärats av byråkratiska tillståndsprcesser och myndigheters grundlösa ifrågasättande.

Resultatet blir att förutsättningar för investering i glesbygd försämras och att ett ekosystem av småföretag som är beroende av gruvan i Kaunisvaara hotas.

Vi är inte emot en omställning och elektrifiering av gruvindustrins arbetsfordon. Det har i själva verket pågått sedan många år, drivet av säkerhets- och arbetsmiljöskäl i underjordsgruvor.

Gruvindustrin leder en digitalisering och elektrifiering som nu följs av andra industrier. Men förslaget förefaller sakna insikt om de begränsningar som finns i andra delar av näringen, exempelvis dagbrott i arktiskt klimat med temperaturer kring minus 30 grader och utan nödvändig infrastruktur för elektrifiering.

När berörda företag inte har möjlighet att byta till ett alternativ när skattechöjningen sker, så utelämnas skatteväxling som är själva syftet. Tvärtom, om förändringen leder till de konsekvenser som finansdepartementet varnar för så kommer både arbetstillfällen och skatteintäkter att gå förlorade.

Di Vet
tycker du?

**Mejla din
replik till
debatt@
di.se**

Vi tycker förslaget är ogenomtänkt och orättvist då nedsättningen är kvar för skogs- och jordbruk. Norra Sverige drabbas ensidigt, medan skogs- och jordbruk i främst mellersta och södra Sverige behåller sitt stöd.

Om regeringen anser att gruvnäring är en viktig del av svenskt

"Det man vill uppnå är en minskning med 0,05 procent av utsläppen från en verksamhet som ger betydande exportintäkter."

näringsliv måste man ta ett helhetsgrepp. Långsiktiga omställningar ska möjliggöras av omedelbara insatser, högre miljöskatter som motiveras av offentliga investeringar och en glesbygdspolitik som tar vara på affärsmässiga möjligheter med riktiga jobb.

Staten beslutade redan 2012 satsningar på en förbättrad infrastrukt

tur kring Pajala för att stödja effektiva transporter med höjd säkerhet och betydligt minskade dieslutsläpp som följd.

Denna satsning har inte fullföljts men är den viktigaste insatsen för att snabbt minska utsläpp med bibehållen konkurrenskraft. Infrastrukturpaketet måste genomföras och omedelbara åtgärder vidtas för att förbättra vägstandard genom uträkning och ökad bärighet.

Med beslut som dessa avgör regeringen vilken utveckling man vill se i orter som Gällivare, Svappavaara och Pajala. Låt oss inte gå bakåt, utan gemensamt formulera en väg framåt.

ANDERS SUNDRÖM

ordförande Kaunis Iron

PER-ERIK LINDVALL

vd Kaunis Iron

PATRIK SNELL

vd och ägare till Snells Entreprenad

i Pajala som sköter lastning i gruvan

LENNART HÅGGROTH

vd och ägare till LTH i Kiruna som

sköter trucktransporterna i gruvan

BORIS LINDBERG

vd i Gisab från Gällivare som sköter

produktionen i anrikningsverket

